

Håndbok i styrearbeid

FOR BARNE- OG UNGDOMSKOR

Unge stemmer skal høres!

Sentraladministrasjonen

Web: www.ungikor.no
E-post: info@ungikor.no
Mobil: 22 00 56 40

Ung i Kor Nord

Web: www.ungikor.no/nord
E-post: nord@ungikor.no
Mobil: 46 96 12 65

Ung i Kor Midt

Web: www.ungikor.no/midt
E-post: midt@ungikor.no
Mobil: 45 85 19 07

Ung i Kor Vest

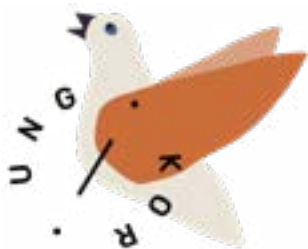
Web: www.ungikor.no/vest
E-post: vest@ungikor.no
Mobil: 45 34 35 48

Ung i Kor Sørøst

Web: www.ungikor.no/sorost
E-post: sorost@ungikor.no
Tlf.: 94 43 56 01

Ung i Kor Oslo

Web: www.ungikor.no/oslo
E-post: oslo@ungikor.no
Tlf.: 22 00 56 79

Liten ordliste

FONOKO - Foreningen norske kordirigenter

er en interesseorganisasjon for dirigenter, som samarbeider tett med Ung i Kor og de andre kororganisasjonene. Dirigenter i våre medlemskor har rett til gratis medlemsskap i Fonoko.

www.fonoko.no

Frifond er en ordning som støtter demokratisk virksomhet for barn og unge. Ung i Kor søker på vegne av alle medlemskor og utbetaler Frifond oppdelt i en grunnstøtte for koret og en tilleggsstøtte pr. betalende medlem under 26 år.

www.frifond.no

Koralliansen er et samarbeid mellom de nasjonale kor- og dirigentorganisasjonene. Koralliansen jobber med ulike dirigentsatsinger og arbeider politisk for å gi norske kor bedre vilkår. www.koralliansen.no

Momskompensasjon er en tilbakebetaling av utgifter korene har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester. Kompensasjonen vil regnes ut fra en prosentsats av korets totale driftskostnader. Les mer om utregning på side 21.

Opplæringstilskudd er en støtteordning gjennom Musikkens Studieforbund for alle som gjennomfører kurs med deltagere over 14 år. Koret kan for eksempel søke om å få støtte til et vanlig øvingssemester som et kurs. www.musikkensstudieforbund.no

Styret	4
Rekruttering	6
Demokrati	8
Dirigent	10
Musikk	16
Lokale	18
Økonomi	20
Organisasjon	22

Denne håndboken er laget til alle som har styreverv i et barnekor, ungdomskor, ungt vokalensemble eller studentkor. Vi tar opp mange av de vanligste og viktigste spørsmålene tilknyttet styrearbeid. Målet vårt er å gjøre tiden i styret så enkel og inspirerende som mulig.

Sist oppdatert
desember 2024.

Kan lastes ned her:
www.ungikor.no/korstyret

Styret

Hvilke ansvarsområder har styret?

Alle kor er ulike, men i styret er det mange oppgaver som går igjen. Under har vi listet opp noen av de vanligste. I denne oversikten har vi fordelt oppgaver og ansvar på én måte, men de kan fordeles slik det passer i deres korstyre.

Lederansvar

- Være formelt ansvarlig for driften av koret
- Sørge for at arbeidsoppgavene er godt fordelt i styret
- Passe på at styrets oppgaver blir gjennomført
- Godkjenne årsrapporten til Ung i Kor
- Være ansvarlig for kontakten med dirigenten

Økonomiansvar

- Sette opp budsjett og føre regnskap for koret
- Betale regninger
- Kreve inn kontingenter

Medlemsansvar

- Ha oversikt over korets medlemmer og oppmøte
- Ha ansvar for rekruttering og oppfølging av nye medlemmer
- Oppdatere medlemsregisteret hos Ung i Kor
- Legge til rette for trivsel og sosiale aktiviteter i koret.

Konsertansvar

- Finne lokaler og organisere det praktiske ved konserter
- Lage avtaler med eksterne musikere
- Annonse konserten på aktuelle steder
- Eventuelt: Opprette og oppdatere hjemmeside, Facebook-side og Instagram-profil til koret

Noteansvar

- Kjøpe noter
- Ha oversikt over notearkivet til koret
- Følge opp at koret følger gjeldende opphavsrettslover

Hvilket ansvar har dirigenten overfor styret?

Dirigenten er vanligvis ikke med i styret, men har definerte oppgaver som er avtalt i en arbeidsavtale eller kontrakt. Dirigentens ansvar er ofte begrenset til det musikalske.

Dirigenten skal:

- Planlegge og gjennomføre øvelser og seminarer
- Planlegge og gjennomføre konserter
- Velge korets repertoar, evt. sammen med programgruppe
- Eventuelt arrangere eller tilpasse musikk til koret

Hvordan inkludere sangerne i driften av koret?

Et viktig prinsipp i Ung i Kor er at de unge skal få være med på å styre aktiviteten. Unge stemmer skal høres, både i koret og i styret og driften. Sangerne har en del demokratiske rettigheter i koret, inkludert det å kunne stille til valg i styret (*Les mer om demokrati på side 8*). For de yngste sangerne er det ofte naturlig at foreldrene tar verv på deres vegne, men vi anbefaler uansett å involvere sangerne i kordriften tidligst mulig. Jo eldre sangerne blir, jo viktigere er dette.

Det er viktig å gi sangerne mulighet til å påvirke innholdet i koret, også utenfor styrets oppgaver. Her er noen eksempler på viktige områder hvor det er lurt å engasjere sangerne:

- Valg av repertoar, både stil, sjangre og enkeltsanger
- Sosiale aktiviteter utenfor øvelsene
- Markedsføring i sosiale medier
- Konsertplanlegging
- Fadderordning for nye sangere
- Korets identitet - hvem er koret for?

Har dere ungdommer i koret som viser spesiell interesse for drift og styrearbeid, kan Ung Leder, organisasjonsopplæringsprogrammet vårt, være aktuelt. Det gir unge sangere mellom 16 og 26 år mulighet til å lære mer om organisasjons- og styrearbeid, konsertarrangering og om hvordan kor-Norge fungerer. Å være Ung leder er gratis, går over to år og innebærer samlinger både i og utenfor Norge.

Les mer om Ung Leder her: www.ungikor.no/prosjekter

Rekruttering

Hvordan finner vi nye sangere?

For de fleste kor vil rekruttering av sangere være en kontinuerlig aktivitet. Hvis koret nedprioriterer dette i noen år, kan det lett føre til et gap mellom ulike aldersgrupper i koret. Det kan igjen gjøre det vanskelig å få nye sangere til å begynne. Derfor anbefaler vi å arbeide aktivt med dette hvert år.

Her er noen eksempler på hva dere kan gjøre:

Definer hvem koret er til for. Om dere tydelig har definert målgruppen, er det lettere å finne nye sangere.

Vis frem koret for andre i målgruppen. Kan koret synge på SFO, på samlinger for hele skolen, eller på andre kulturarrangement i nærmiljøet? Kanskje koret kan ha konsert eller øvelse i skolegården?

Heng opp plakater med øvingstider og semesterplaner rundt om på skolen eller andre steder i nærmiljøet.

Arranger en eller flere åpne øvelser, der alle som vil kan komme innom og prøve hvordan det er å være med! Kombiner gjerne med litt sosiale aktiviteter og isbrytere. Det går også an å planlegge en ta-med-en-venn-øvelse.

Følg opp interesserte fremtidige sangere personlig, enten gjennom styret eller gjennom sangerne.

Lag en fadderordning og andre sosiale tiltak som gjør at gamle og nye sangere får bedre kontakt.

Opprett kontakt med lærere, FAU eller andre hvis dere er et skolekor og be om hjelp til å informere om tilbudet deres.

Vær synlige på nettet! Sørg for at koret har en oppdatert nettside eller profil på sosiale medier, hvor det er enkelt å finne ut hva slags kor dere er og for hvem, hvor og når dere øver, og hvordan en kan kontakte koret. Lag en annonse på skolens nettside eller andre relevante sider for lokalmiljøet. Sjekk også de åpne medlemssidene til Ung i Kor på vår hjemmeside – her kan dere vise frem koret deres!

Husk å inkludere sangerne i rekrutteringsprosessen – ingen er så gode ambassadører for koret som dem!

Skal vi ha opptaksprøve?

Dette er et spørsmål med ulik relevans for forskjellige kor. Alle barn har ulikt utgangspunkt for å lære seg å synge, men alle har en sangstemme. Vi i Ung i Kor mener at alle barn har rett til å få oppleve gleden ved å synge sammen med andre og skape musikk sammen med sine jevnaldrede.

En opptaksprøve kan både ha fordeler og ulemper, og handler som mye annet om hva slags kor dere ønsker å være. De viktigste fordelene ved å ha opptaksprøve kan være at en potensielt får flere sangere på samme nivå, at sangerne mer aktivt tar stilling til om de vil være med og at de som blir tatt opp vil være godt motiverte.

De største fordelene med å droppe opptaksprøve, er at koret kan inkludere flere barn og unge fra skolen eller nærmiljøet. Det gir også dem med minimal sangerfaring en mulighet til å finne frem til stemmen sin og sanggleden.

Om dere velger å ha opptaksprøve, legg opp til at sangerne får vise hva de kan, heller enn å avsløre deres mangler. Legg også vekt på å formidle at det å ikke komme inn ved et opptak ikke er det samme som at en ikke kan synge.

«I koret vårt får alle plass, og vi bruker opptaksprøven til å finne ut hva slags sangermasse vi har. Dette er nyttig og gir meg en rettesnor for tilpassing av nivå og repertoar. Opptaksprøven er en velkomstseanse hvor vi synger sammen og får litt en-til-en tid.»

Dirigent i barnekor

Demokrati

Hvilke demokratiske krav stiller Ung i Kor?

For å kunne få økonomisk støtte gjennom Ung i Kor må koret oppfylle noen krav om grunnleggende demokrati.

Årsmøte Alle medlemskor må ha årsmøte minst annenhvert år, men vi anbefaler hvert år. På møtet skal alle medlemmer ha talerett, stemmerett, og rett til å stille til valg.

Styre Alle medlemskor må ha et eget styre valgt av medlemmene. Alle medlemmer kan sitte i styret, men for de yngste sangerne kan foresatte ta styreverv på deres vegne.

Vedtekter Alle kor må ha vedtekter som sikrer den demokratiske driften. Vedtektene skal velges av medlemmene.

Hvis koret samarbeider tett med en kulturskole eller lignende vil det selvsagt påvirke driften. For Ung i Kor er det viktig at dette ikke går ut over medbestemmelsesretten for sangerne. Finn i så fall en løsning som inkluderer de unge og frivillige kreftene i driften. Som vi skriver tidligere i dette heftet og i vårt slagord: Unge stemmer skal høres, både i sangen og i organisasjonen.

Hva skal vedtektene inneholde?

- Korets navn
- Korets formål
- Regler for medlemskap
- Regler for årsmøte, valg og styre
- Regler for vedtektsendringer og oppløsning

Hvordan arrangerer vi et årsmøte?

Alle må få innkalling i tide og sakene må være godt forberedte.

Dette bør være med på årsmøtet:

- Valg av leder, styre og eventuelle ekstrakomiteer
- Budsjett og regnskap
- Årsrapport fra forrige år og planer for det kommende året
- Rom for eventuelsaker

Vi ser stor verdi i at barn og unge får mulighet til å engasjere seg i kordriften. Lag derfor hyggelige rammer rundt årsmøtet og gjennomfør det på en måte som er oversiktlig for alle.

Hvilke personvernregler er viktige i våre kor?

Det er noen viktige punkter som handler om barns rett til personvern. Også barn har rett å få vite og avgjøre hvilke personopplysninger som blir delt om en selv. Alle må også gi samtykke til bruk av personopplysninger. Hovedregelen er at barn over 15 år kan gi samtykke selv, mens foresatte gir samtykke for barn under 15 år. Husk at den minderårige også kan ta tilbake et samtykke gitt av foresatte.

Samtykke er spesielt viktig når det gjelder bildebruk. Om koret publiserer bilder eller video der sangerne er med, må de selv ha gitt samtykke til dette.

Hvilke prinsipper skal koret drives etter?

De fleste hadde et bilde av hva slags kor de ville være allerede da koret ble opprettet, men noen ganger endres dette underveis. Det er viktig å stille seg spørsmål som: Hvilket aktivitetsnivå ønsker koret å ha? Skal koret være ambisiøst eller inkluderende? Passer korets navn til aktivitetene koret driver med i dag? Skal koret være tilknyttet noe? Svarene former korets identitet utover den musikalske.

Vi anbefaler langsiktig tenking og utforming av årshjul med regelmessige aktiviteter og datoer. Å ha god oversikt over frister og tidspunkter vil både lette driften og styrearbeidet, særlig når styret får nye medlemmer.

Skal styret være involvert i valg av repertoar?

Dirigenten har siste ordet om repertoarvalg, men det er i mange tilfeller svært verdifullt at sangerne er involvert i prosessen, enten uformelt eller gjennom en programgruppe. Mer om dette øverst på side 16.

Se flere nyttige dokumenter på vår nettside:

- Personvernerklæring, vår omfattende utgave
- Mønstervedtekter, som dere kan ta utgangspunkt i
- 10 punkt til styremøtet
- 10 punkt til årsmøtet

www.ungikor.no/korstyret

Dirigent

Hvordan finner vi en (ny) dirigent?

For å finne en dirigent er det viktig å annonsere eller informere et sted hvor dirigenten kan finne det. FONOKO deler annonser både på nettsiden sin og i ulike dirigentforum. Heng opp plakat på studiesteder for musikkstudenter eller be dem dele utlysningen på sine interne Facebook-sider. Kanskje ønsker en dirigent i et annet kor flere oppdrag? Kontakt tidligere dirigenter og vikarer og hør om de kjenner noen.

Hvordan kan dirigenten vår utvikle seg?

Alle kor tjener i lengden på å ha en dirigent med solid faglig bakgrunn og kompetanse, både pedagogisk og musikalsk. Det er til stor hjelp både for koret og dirigenten selv at dirigenten kan fortsette å utvikle seg faglig.

Om dirigenten ønsker å videreutvikle seg eller ikke har dirigentutdannelse fra før kan vi anbefale:

Koralliansens dirigentkurs med ulike tema på alle nivåer, gjerne som dagskurs eller helgekurs.

Deltidsstudier. Norges Musikkhøgskole har et samlingsbasert studium i barnekorledelse over et år på 15 studiepoeng. Universitetet i Stavanger har et samlingsbasert og digitalt studium for kordirigenter.

Koralliansens dirigentstipend. Et stipend for å gå på kurs i utlandet, ha mentor eller lage et eget opplegg.

Dirigentløftet arrangerer konferanser, workshops og andre samlingspunkter for musikk lærere, dirigenter, pedagoger og andre med interesse for ensembleledelse.

De fleste av disse tilbudene er subsidierte gjennom vår dirigentsatsing, men noen vil likevel koste en del. Det er en god investering at koret tar hele eller deler av kostnaden dirigenten legger i korets utvikling gjennom deltakelse på slike kurs. Vi veileder gjerne om hva som kan passe deres dirigent og kor.

Hva om vi ønsker å ansette dirigenten?

Å ansette dirigenten er et alternativ som er trygt for dirigenten, men som stiller høye krav til styret når det gjelder den økonomiske oppfølgingen av arbeidsgiveravgift, trygd og lignende. Historisk sett har det vært vanlig å honorere dirigenten som oppdragstaker, men på grunn av endringer i Arbeidsmiljøloven har oppdragstaker nå en sterkere rett til fast ansettelse. Derfor pågår det i dag en diskusjon rundt hvordan dette påvirker instruktører i kulturfeltet.

Hvordan honorere som oppdragstaker?

Den enkleste løsningen for de fleste kor har vært at dirigenten har en oppdragsavtale, fakturerer som selvstendig næringsdrivende og selv kan ta ansvar for det økonomiske.

Likevel er det viktig å huske at dirigenten har rett på like god lønn uansett form på ansettelsen. Ansatte har flere økonomiske rettigheter, som feriepenger og trygdeavgifter, og dette må derfor komme i tillegg til honoraret. Creo (Norges største kunstnerorganisasjon, www.creokultur.no) anbefaler et påslag på rundt 36,8%. Vi kommer tilbake til dirigenthonoraret senere i teksten.

Hvor mye arbeid er det å være dirigent?

Arbeidstiden for en dirigent begynner ikke når øvelsen starter og slutter heller ikke når sangerne drar hver til sitt. For hver øvingstime bruker dirigenten også tid på på forberedelser, repertoar, konsertplanlegging, kontakt med styret og lignende. Det varierer hvor lang tid dette tar, men en standardisert utregning tar utgangspunkt i at den effektive øvingstiden er 44% av arbeidstiden. Dette er den samme andelen undervisning som blant annet gjelder for ansatte på kulturskolen. Total arbeidstid for en øvelse på 60 minutter blir dermed 136 minutter.

For å finne frem til stillingsstørrelsen kan dere benytte et skjema for dette på Creos nettside:

www.creokultur.no/lonn-og-arbeidsvilkar/kontrakter-og-skjemaer/

Under fanen *Kordirigenter* finnes både et eksempel på utfylt skjema og selve skjemaet som du selv kan bruke. Ved å fylle inn antallet øvelser, konserter, seminar og ekstra-arbeid gir skjemaet en tilsvarende stillingsprosent.

Hva skal dirigenten få betalt?

Som for alle andre yrker vil godtgjørelsen for dirigenter variere en del. Likevel er det greit å forholde seg til noen vanlige rammer for lønsplassering, for å finne et godt nivå. Nedenfor har vi satt opp utregningen i fire enkle steg.

STEG 1: Finn lønnstrinnet

Dirigentoppdraget sammenlignes med andre kulturpedagogiske yrker. Da bør også årslønnen være tilsvarende. Inngangslønnen der er et sted rundt 400.000 til 500.000 kroner for en nyutdannet dirigent, etter avtalen mellom KS og Creo/LO. En musikkutdannelse sammenlignes der med den lærerutdannelsen som er nærmest.

Seneste avtale mellom KS og Creo/LO:

<https://creokultur.no/wp-content/uploads/2024/05/Protokoll-og-vedlegg-til-protokoll-LO.pdf>

Utdanningsforbundets lønnskalkulator:

www.utdanningsforbundet.no/lonn-og-arbeidsvilkar/lonnskalkulator/ (Se også eksempel på tabell side 14).

For eksempel: Kari Korstad er dirigent og har en treårig utdannelse i musikk. I tillegg har hun vært dirigent for ulike kor i seks år. Sammen med koret sitt blir Kari enig om at dette tilsvarer en treårig lærerutdannelse med seks års ansiennitet og som dermed gir en grunnlønn på kr 517.600.

STEG 2: Utgifter for koret

Ved en ansettelse vil koret måtte betale arbeidsgiveravgift, feriepenger og andre kontorkostnader utover selve lønna til dirigenten. Husk å ta med dette i beregningen. Disse kostnadene varierer i ulike deler av landet.

Som selvstendig næringsdrivende har Creo satt et tillegg på 36,8% som standard. Dersom en dirigent engasjeres som selvstendig næringsdrivende, altså en oppdragstaker, må dette tillegget medberegnes. Disse pengene tilfaller dirigenten som kompensasjon for tap av trygderettigheter, feriepenger, pensjon og ekstraarbeid knyttet til blant annet regnskap.

Dersom Kari er selvstendig næringsdrivende og fakturerer fra eget firma har hun etter standardpåslaget på 36,8% et årshonorar på kr 708.077.

STEG 3: Finn ut stillingsprosenten

Å finne frem til stillingsprosenten er viktig hvis man ønsker å betale ut et fast månedshonorar. Vi mener dette kan være en god og forutsigbar ordning både for kor og dirigent. For å regne ut dette bruker vi skjemaet fra Creo og Fonoko.

Ved bruk av skjemaet fant vi ut at Kari arbeider tilsvarende 17,4% i året. Som selvstendig næringsdrivende gir det i Karis tilfelle et samlet årshonorar på kr 123.206.

STEG 4: Utbetalingsfrister

FYLL UT INFO HER!

Om en skal betale et fast månedshonorar er det viktig å ha en godt gjennomtenkt aktivitetsplan for hele året, for at stillingsprosenten skal bli rett. Det vanlige er å dele opp utbetalingene på 11 eller 12 måneder.

Kari ønsker å få honoraret sitt utbetalt på 11 måneder. Da får hun et fast månedshonorar på kr 11.200 uansett om det har vært mye eller lite aktivitet den måneden.

Hvordan betale for ekstraarbeid?

Planene blir ikke alltid slik en hadde sett det for seg. Av og til kommer ekstraoppdrag eller endringer som gjør at dirigenten må honoreres ekstra. Derfor er det lurt å ha et timeshonorar og et øvingshonorar spesifisert i avtalen.

STEG 3B: Finn frem til timelønnen

For å finne timelønnen til dirigenten, deler vi årslønnen med årsvirket, som her er satt til 1687,5 timer på ett år. Styret i koret til Kari tar utgangspunkt i årslønn med påslag, kr 708.077, og deler dette med 1687,5. Det gir en timelønn på kr 419 som Kari får for per time ekstraarbeid for koret.

Steg 4b. Finn ut av øvingshonoraret

For å finne frem til honorar for ekstraøvelser, må en både regne med øvingslengden, og at øvingstiden er 44% av arbeidstiden. En timelønn på kr 419 delt på 0,44 gir kr 952 for en times øving. En vanlig korøvelse på to timer gir altså $kr\ 952 \times 2 = kr\ 1904$.

En del dirigenter bruker en tilsvarende modell til alt, og fakturerer alle øvelser og konserter separat, i stedet for å fakturere et fast månedshonorar.

Honorartabell

I tabellen har vi tatt utgangspunkt i en dirigentstilling på rundt 15%, men dette vil variere fra kor til kor. Alle tall er med 0 års ansiennitet. NB! Hent alltid ut oppdaterte tall når du skal gjøre slike utregninger.

Utdannelse	Inngangslønn	Inngangslønn med påslag	Månedshonorar (15% 12 mån.)	Honorar for en times øvelse
Ingen utdanning	382.500	523.260	6.541	704
Fagarbeider	437.500	598.500	7.841	806
Lærer (3 år)	507.400	694.123	8.677	935
Adjunkt (4 år)	548.400	750.211	9.378	1.010
Adjunkt med tilleggsutdanning	584.000	798.912	9.986	1.076
Lektor/mastergrad	614.100	840.089	10.501	1.131

Skal vi ha et separat konserthonorar?

Det finnes ikke faste retningslinjer for hvor stort konserthonoraret skal være, men det er vanlig at det tilsvarer et sted mellom 2 og 5 øvingstimer. Det vil ofte henge sammen med hva slags type konsert og oppdrag koret pleier å gjennomføre.

Hva må vi tenke på i en honorarforhandling?

Det er viktig å huske at disse satsene er tenkt som minstesatser. Å forhandle seg frem til dirigentens lønn vil ofte være mer sammensatt. En vil kanskje veie utdanninger ulikt og diskutere hvor lang ansiennitet dirigenten skal tilskrives, tidsbruk for ekstra arbeidsoppgaver, tillegg for ubekvem arbeidstid, tilleggskurs uten høyskolepoeng, annen kompetanse og andre faktorer relevante for koret. Flere av disse aspektene kan legges inn i stillingsskjemaet, men vi anbefaler grundig gjennomgang ved forhandling.

Som i alle andre yrker, betaler en mer for de mest kompetente og attraktive. En fremstående dirigent med høy utdanning, lang erfaring og gode resultater å vise til, koster mer enn gjennomsnittet.

Vi understreker viktigheten av at partene finner frem til en avtale begge kan være fornøyde med. Koret vinner på dette i det lange løpet. Samtidig vet vi at kor kan ha presset økonomi. Derfor er det avgjørende å legge opp til en størrelse og form på aktiviteten som både er inspirerende og realistisk. Det vil skape godt samarbeid mellom kor og dirigent.

Hvordan lager vi en avtale?

Avtalen med dirigenten må innholde:

- Start- og sluttdato
- Arbeidstider og stillingsstørrelse
- Arbeidsoppgaver
- Honorar og ansiennitet
- Utbetalingsmåte
- Rutiner ved fravær på grunn av sykdom:
Hva skjer med honoraret? Hvem ordner vikar?
Hvilke kvalifikasjoner skal en vikar ha?

Hvordan få til et langsiktig samarbeid?

Fonoko og Creo har også standardavtaler som ligger på nettsider

Musikk

Hvem velger hva vi skal synge?

Dirigenten har det siste ordet når det gjelder valg av repertoar, men alle tjener på å involvere sangerne i prosessen. Det gir ofte sangerne større eierskap til repertoaret. I noen kor opprettes en programgruppe som samarbeider med dirigenten om repertoar. Gruppen kan velges på årsmøtet. Involveringen blir viktigere jo eldre sangerne er.

Hvor kan vi få tak i noter?

Selv om kor arbeider med ulikt repertoar, vil de aller fleste måtte forholde seg til noter. Selv om noter kan oppleves som en dyr investering i starten, merker de fleste kor at kostnadene går ned etter hvert som notearkivet bygges opp, og på sikt minker budsjettposten.

Det fins mange ulike noteleverandører, både norske og internasjonale. Du kan kjøpe kornoter fra de fleste norske forlagene gjennom Norsk Musikkforlags nettside: <https://notebutikken.no/page/korsenteret>

Det vil også være mulig å få tak i noter der opphavsretten har gått ut, eller som dere, eller noen dere kjenner har arrangert selv. Husk i så fall å passe på at arrangementet er gjort med samtykke fra opphaveren.

Hva bør vi vite om opphavsrett?

Opphavsretten finnes til for å sikre opphaverens ideelle og økonomiske rettigheter til egne verk, men også for å gjøre det mulig for samfunnet å ta del av verk som er offentliggjort og utgitt. Opphavsretten gjelder fram til 70 år etter at opphaveren er død. Et verk med gjeldende opphavsrett, kaller en gjerne for vernet.

Dette gjelder også musikk og sangtekster, og det betyr at du også må ha tillatelse fra opphaverne for å framføre musikk offentlig. I Norge er det Tono som forvalter disse rettighete-

ne på vegne av opphaverne. Når du har en avtale med Tono får du lov til å bruke musikken som Tono forvalter. Ung i Kor har per 2024 en ordning som gjør det mulig for medlemskor å få dekt Tono-utgifter til konserter med vernet musikk. Dette gjelder konserter med opp til 50.000 i billettinntekter.

Opphaverens rett til verket innefatter også retten til å styre over bearbeidelser av verket, og du må derfor ha samtykke fra opphaver for å arrangere et vernet stykke musikk. Opphaver har også for eksempel rett til å bli kreditert i forbindelse med framføring av verket.

Hva og når må vi rapportere til Tono?

For å framføre vernet musikk, må koret først søke om tillatelse til konserten gjennom Tonos kundeportal, og i tillegg rapportere til Tono etterpå. www.tono.no/kunder/konsert-event/

Ung i Kor dekker Tono-kostnaden for alle konserter med under kr 50.000 i billettinntekt. Etter at fakturaen er betalt, kan den sendes til Ung i Kor for refusjon.

Les mer om hvordan man søker refusjon hos Ung i Kor: <https://www.ungikor.no/aktuelt/tono-2024>

Ikke kopier ulovlig!

Vi forventer at korene våre følger norske lover på alle andre punkt, og det gjelder selvfølgelig også på dette området.

I hovedsak krever dette at koret kjøper notene de skal bruke, men det finnes tilfeller hvor det er lov å kopiere for eget bruk. Ung i Kor inngikk en sentralavtale med Kopinor i 2020, og inkluderer dette i medlemskapet uten ekstra kostnader. Avtalen gir koret større rettigheter for kopiering av noter enn ellers.

www.kopinor.no/artikler/kopinor-avtaler-for-kor-og-sangerorganisasjoner

Blant annet får korene lov til å:

- Lage arbeidskopier av noter koret eier
- Ha digitalt notearkiv
- Kopiere enkelte sanger fra større notesamlinger

Om du arrangerer sanger koret skal framføre, må du ha spesiell tillatelse fra opphaveren. Dette er ikke den samme tillatelsen som den du trenger for å framføre. Om du trenger hjelp til å finne riktig opphaver, ta direkte kontakt med Tono.

Musikkforleggerne

<https://musikkforleggerne.no/nyttig/noter-arrangering-og-fremforing/kor> har laget en huskeliste for kor som sammenfatter de viktigste kjørereglene.

Kan vi legge ut et konsertopptak på nett?

Når musikk er vernet av opphavsrett, må en ha tillatelse for å legge den ut offentlig. I dag har Facebook, Instagram og Youtube avtaler med Tono, som gjør at pengene kan gå til opphaverne. Når dere distribuerer musikk på nett må dere i tillegg søke om tillatelse fra NCB (Nordic copyright bureau) for synkronisering, altså å bruke musikk og bilder sammen. Dette koster ein engangssum pr sekund. www.ncb.dk

Husk at lovverket er til for å gi dyktige tonesettere og arrangører råd til å fortsette det verdifulle arbeidet sitt!

Husk samtykke fra alle som er med i videoen du vil legge ut.

Lokaler

Hvor skal vi øve?

De fleste kor har en naturlig plass å øve – et skolekor øver på skolen, og et studentkor øver på et studentsamfunn eller auditorium. Siden en stor del av korene i Ung i Kor er skolekor øver mange av våre medlemmer på skolen, men mange øver også i kirker eller på kulturskoler.

I mange kommuner rundt om i landet er det lagt opp til at aktivitet for barn og unge skal ha fri og enkel tilgang til offentlige lokaler i kommunen, men det er ikke alltid lett å finne rett plass. Landsrådet for Norges barne- og ung-

domsorganisasjoner (LNU) utvikler nå en nasjonal, digital portal for utlån av kommunale lokaler til barn og ungdom.

I andre typer bygg, som for eksempel i kirker, er det ofte mulig å inngå en avtale om gratis leie, mot at koret stiller med sang på noen gudstjenester eller andre arrangement. For mange er det utfordrende å finne rom som både er ledige og har gode forhold for sang, både i størrelse og akustikk. Med slike rom øker både kvalitet og trivsel. Opplevelsen av å lage musikk sammen blir også bedre. Norsk musikkråd har laget nasjonale normer for øvingslokaler som oppdateres årlig: www.musikklokaler.no/nasjonal-standard-for-musikklokaler/nmrs-normer

Arbeidet for å få på plass flere gode øvingslokaler, særleg for barn og unge, er i dag et av de viktigste politiske spørsmålene på kulturfeltet.

Hvor skal vi ha konsert?

Når en skal finne et godt konsertlokale, er det to ting en bør tenke på. Det viktigste er kanskje lyden. Hvis koret skal synge a cappella trengs et rom med naturlig klang. Om koret skal ha med band og bruke mikrofoner, stilles helt andre krav og naturlig klang kan bli en ulempe.

Det andre en bør tenke på er publikum. Det er like viktig at lokalet er stort nok, som at det ikke er for stort. Husk også at antallet publikummere vil påvirke klangen i rommet.

Det kan vise seg at det beste lokalet for deres konsert verken er kirken eller kulturskolesalen. Mange har gode erfaringer med å opptre på mindre tradisjonelle scener, der alt fra rådhusalar og museum til parkeringshus, siloer og fabrikker kan fungere som konsertsal. Her er det lov til å være kreativ!

Økonomi

Hva må være med i budsjettet?

Vi anbefaler å sette opp budsjettet i denne rekkefølgen:

1. Kostnader til øvelser Dirigenthonorar, øvingslokale og noter. Det er øvinger koret har flest av, og øvelsene definerer på mange måter hva koret er.

2. Kostnader til konserter Konsertlokale, lyd, lys, og eksterne musikere. Sjekk at kostnadene er realistiske ut fra hva koret ønsker å få til.

3. Kostnader til ekstraaktiviteter Turer, seminarer og fester. Disse finansieres gjerne med egenandel.

Det finnes tre hovedkilder til inntekter:

1. Kontingent - Fra medlemmene

2. Støtte - Fra det offentlige

3. Ekstrainntekter - Fra publikum, sponsorer og andre

Om økonomien i koret delvis ligger under en kulturskole eller lignende, må det være mulig å skille ut koret som et avdelings- eller prosjektrengskap.

Hvor høy eller lav skal kontingenten være?

Kontingenten er på mange måter den viktigste inntektskilden til koret. Både fordi den kan utgjøre en viktig del av inntektene, men også fordi den sier noe om koret. Et kor med lav kontingent kan eksempelvis inkludere flere, mens en høy kontingent kanskje signaliserer høyere ambisjonsnivå og større gjensidige forventninger mellom kor og sangere. Når koret har høy kontingent er det likevel mulig å ha egne ordninger for medlemmer fra lavinntekstfamilier.

Ung i Kor legger ingen føringer i forhold til kontingenten. Likevel er det viktig å vite at årskontingenten må være minst kr 50 pr sanger for at koret skal få Frifond-støtte.

Hva slags offentlig støtte kan vi få?

Alle våre medlemskor får offentlig støtte gjennom Ung i Kor hvert år. Når koret sender inn årsrapport, blir tallene tatt

Hva kan vi motta i frifondmidler?

Eksempel: Et kor har 30 medlemmer. 26 er tellende og 4 er ikke tellende.

Grunnstøtte + (kr 200 x tellende medlemmer) = Total frifondstøtte
 $13.200 + (200 \times 26) = \text{kr } 18.400$

Grunnstøtten kan variere fra år til år. I 2020 var denne kr 13200.

Et tellende medlem er et medlem under 26 år, som har betalt kontingent til koret og som har vært aktiv i koret

Hva med momskompensasjon?

Ung i Kor søker om momskompensasjon for alle kor som har levert årsrapport og som er innmeldt i frivillighetsregisteret. Søknadsgrunnlaget leveres til Lotteri- og stiftelsestilsynet 1. september hvert år.

I 2019 fikk alle kor 6,48% av sine totale driftskostnader refundert.

Eksempel:

Korets totale driftskostnader: kr 18.764
 $\text{Kr } 18.764 \times (6,48/100) = \text{kr } 1215,90$

med i våre søknader til Frifond og Momskompensasjon, som vi søker om på vegne av alle våre medlemskor. Disse pengene blir utbetalt mot slutten av hvert år.

Andre viktige støtteordninger koret selv kan søke på
Opplæringstilskudd www.musikkensstudieforbund.no
Konsertstøtte www.aktivitetsmidler.no

Støtte til konserter i samarbeid med profesjonelle musikere.

Frifond Kompetanse og aktivitet

<https://www.musikk.no/nmr/tilskuddsordninger/frifond/frifond-kompetanse-og-aktivitet>

Støtte til kompetansehevende tiltak eller realisering av ekstraordinære aktiviteter og nye samarbeid.

Kulturrom www.kulturrom.no Tilskudd til teknisk utstyr og lokaler.

I tillegg fins det også regionale og lokale prosjektmidler å søke om. Kontakt din region eller ditt lokale musikkråd for oversikt over hva som gjelder i din del av landet.

Hvordan kan vi få inn ekstrainntekter?

Billettsalg eller bidrag ved konserter.

Serving tilknyttet konserter.

Betalte oppdrag Særlig rundt juletider kan bedrifter og arbeidsplasser være åpne for slikt. I så fall kan man vurdere å innarbeide et eget oppdragsrepertoar.

Annonser i konsertprogrammet.

Andre dugnads- og salgsopplegg

Det finnes eksempel på kor som har funnet uventede sponsorer, både i næringslivet og gjennom lokale voksenkor som har støttet driften mot at koret stiller med unge sangere på noen av konsertene deres.

Organisasjon

Hva er Ung i Kor og hvorfor være medlem?

Sannsynligvis er du som leser dette allerede medlem i Ung i Kor. Ung i Kor er en medlemsorganisasjon for barne- og ungdomskor. Organisasjonen har rundt 300 medlemskor og 10.000 medlemmer.

Det finnes flere grunner til at kor organiserer seg. Det er nemlig mye å tjene på å samarbeide.

Økonomi Kor som er med i en organisasjon får hjelp av organisasjonen til å søke offentlig støtte, for eksempel Fri-fond og Momskompensasjon. Det sparer korene både tid og penger på. Vi kan også gi tips om andre støtteordninger og gi hjelp i prosessen.

Medlemsfordeler Våre avtaler med Tono og Kopinor gjør det både enklere og billigere for koret å bruke musikk som er vernet med opphavsrett. Vi har også en tilpasset forsikringsordning som man kan benytte seg av om ønskelig.

Aktiviteter Ung i Kor organiserer sommerleirer, sanghelger og ulike kurs for sangere og dirigenter. Det fins mye inspirerende å delta på – finn noe som passer for dere!

Rådgivning Alle medlemskor er tilknyttet en region og ansatte som kjenner godt til forholdene i sin del av landet. Sammen med dem kan vi hjelpe deg med å få svar på dine spørsmål både når det gjelder drift og musikalsk arbeid.

Politisk arbeid Ung i Kor er en del av det frivillige musikklivet, og vi arbeider for at forholdene skal tilrettelegges for alle som ønsker å drive kor for barn og unge i Norge. Vi samarbeider derfor også med andre organisasjoner. LNU er vår paraplyorganisasjon i spørsmål som gjelder barn og unge. Vi er en del av Norsk musikkråd, som arbeider for det frivillige musikklivet. Vi arbeider også gjennom Koralliansen i spørsmål som gjelder korsang i Norge.

Hvilke vilkår må oppfylles for medlemskap?

- Minst 1/3 av sangerne må være under 26 år.
- Koret må være til for barn og unge.
- Koret må være demokratisk drevet, med eget styre og egne vedtekter. Les mer på side 8-9.
- Koret må skrive seg inn i medlemsregisteret vårt
- Koret må hvert år sende inn årsrapport (frist 15. februar)
- Noen regioner har også særreportering for lokal støtte

Hva om vi ikke lenger oppfyller kravene?

Kor som ikke oppfyller de formelle kravene kan miste retten til økonomisk støtte gjennom Ung i Kor. Om koret ikke oppfyller kravene over tid, må vi vurdere å avslutte medlemskapet. Vi kontakter selvfølgelig koret i god tid før dette blir aktuelt.

Et vanlig tilfelle er kor som ikke lenger oppfyller kravet om alderssammensetning. Noen kor starter opp med en gruppe ungdommer som trives så godt sammen at den samme kjernen fortsetter i mange år. Da må koret ta stilling til om de ønsker å rekruttere en ny generasjon sangere for å opprettholde identiteten som ungdomskor, eller melde overgang til en kororganisasjon for voksne. I så fall hjelper vi gjerne til med det praktiske knyttet til dette.

Se flere nyttige dokumenter på vår nettside:

Budsjetteksempel

Budsjettmal

Forsikring

www.ungikor.no/korstyret

Hvis du fortsatt har flere spørsmål om kordrift og styrearbeid, små eller store, bla deg frem til side 2 og kontakt en av oss. Vi kan hjelpe deg!

Noen viktige datoer og søknadsfrister

1. januar	Nominasjoner til Årets barnekordirigent
15. februar	Koralliansen: Dirigentstipend
25. februar	Frifond kompetanse aktivitet
1. mars	Årsrapportering til Ung i Kor
1. mars	Kulturrom
15. mars	Aktivitetsmidler for kor: Konsertstøtte
1. juni	Koralliansen: Dirigentopplæring for unge i eget kor – høst
1. september	Kulturrom (tidligere Musikkutstyrsordningen)
15. september	Aktivitetsmidler for kor: Konsertstøtte
15. september	Koralliansen: Dirigentstipend
15. november	Aktivitetsmidler for kor: Produksjons- og driftsstøtte
1. desember	Koralliansen: Dirigentopplæring for unge i eget kor – vår

